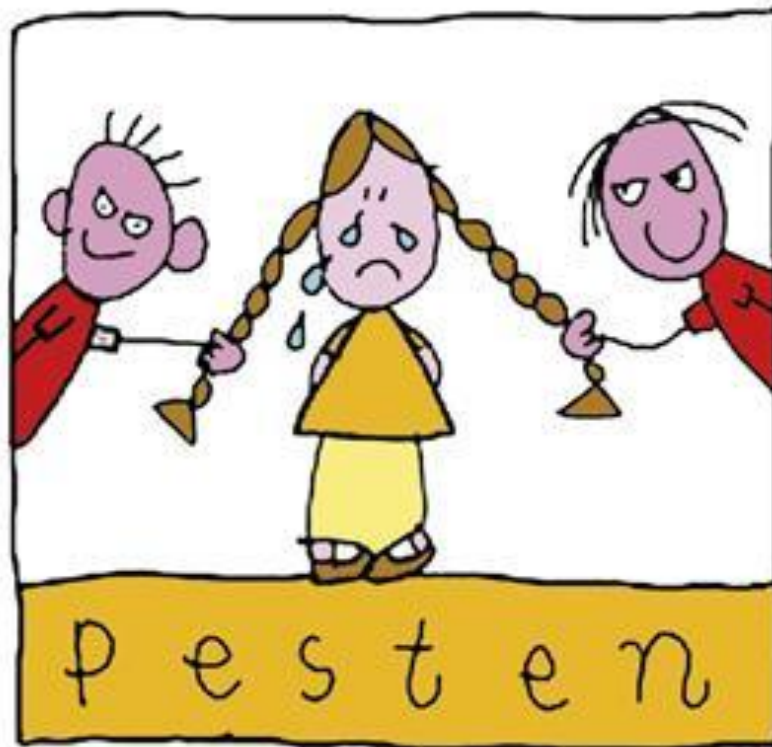

Pestprotocol PCB J.P. Sweelinck

Inhoudsopgave

1. Inleiding en doel van het pestprotocol	1
2. Wanneer is er sprake van pesten?	2
2.1. Het verschil tussen pesten en plagen	2
2.2. Hoe kan pesten zich uiten?	2
2.3. Hoe kun je pesten signaleren?	3
2.4. Wat kunnen oorzaken van pestgedrag zijn?	3
3. Preventieve aanpak binnen de school	3
3.1. Methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling 'Leefstijl'	3
3.2. Algemene regels en afspraken over ongewenst gedrag	4
3.3. Leerlingvolgsysteem sociaal-emotionele ontwikkeling ZIEN!	5
4. Curatieve acties van de school	5
4.1. De aanpak van pestgedrag	5
4.2. Aanpak van de groep	6
4.3. Adviezen aan ouders	7
4.4. Sites	7

Bijlagen: 'Pestbriefje' vragenlijst I
 'Pestbriefje' ouderbrief I
 'Pestbriefje' vragenlijst II
 'Pestbriefje' ouderbrief II
 Pauzekaartje

1. Inleiding en doel van het pestprotocol

Pesten is een probleem dat in alle lagen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. Het is niet reëel te veronderstellen dat we pesten op school geheel kunnen voorkomen, omdat we dit niet geheel in eigen hand hebben. De bron van pesten kan buiten de school liggen, maar wel doorspelen in en om school. In die zin is de problematiek van het pesten vrijwel niet te ontlopen.

Het pestprotocol hebben wij opgesteld met als doel dat: "Alle kinderen zich in hun basisschoolperiode vrij en veilig moeten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen".

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Een pestprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Dit protocol wordt tenminste eenmaal per jaar onder de aandacht van het team gebracht en waar nodig aangepast/vernieuwd. De leerkrachten zijn er mede daardoor op gericht pesten te voorkomen en signalen van pesten te signaleren. Leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Waar in het protocol hij vermeld staat, kan ook zij gelezen worden.

2. Wanneer is er sprake van pesten?

2.1. Het verschil tussen pesten en plagen

Ruzie, schelden, een vechtpartij, een plagerij zijn allemaal zaken die op school voorkomen. Toch is er dan niet meteen of persé sprake van pesten. Het is belangrijk dat iedereen het verschil weet tussen pesten en plagen. Plagen gebeurt incidenteel. Het gebeurt op basis van gelijkheid en respect. Plagen mag. Het is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en stimuleert het relativeringsvermogen.

Bij pesten ligt dat anders. Pesten heeft de volgende kenmerken: Pesten heeft een dreigend karakter (in tegenstelling tot plagen), er is sprake van een **machtsverschil** tussen pester en gepeste¹. Dit machtsverschil kan fysiek en/of verbaal van aard zijn, of voortkomen uit verschil in aanzien. Dit machtsverschil kan zowel spelen in een 1 op 1 relatie, alsook in een relatie tussen meerdere kinderen, bijvoorbeeld groep(je) tegen een ander groep(je), groep(je) tegen een individu.

- Pesten gebeurt **systematisch**. Er is steeds hetzelfde kind bij betrokken, het speelt zich over een langere periode af (minimaal 2 weken).
- Pesten veroorzaakt **schade** (psychisch, fysiek of materieel).
- De gepeste is **onvoldoende weerbaar**. De gepeste kan op eigen kracht het proces niet keren of ten positieve beïnvloeden.

2.2. Hoe kan pesten zich uiten?

Uitingen van pesten kunnen verschillend zijn. Vaak vinden ze door elkaar plaats.

Pesten met woorden

Vernederen, dreigen, gebruik van bijnamen/scheldnamen, uitlachen, leugens vertellen, gemene/geheime briefjes schrijven.

Lichamelijk pesten

Trekken aan kleding, duwen, sjoeren, krabben, bijten, haren trekken, achterna lopen, opjagen, opsluiten, schoppen en slaan.

Pesten door uitsluiting

Doodzwijgen, niet reageren op, uitsluiten van spel, niet naast iemand willen lopen, niet meelopen naar huis, niet op verjaardagen mogen komen.

Pesten door materieel kwetsen

Afpakken van spullen, verstoppert of verplaatsen van spullen, kliederen op boeken, schoppen en gooien met een schooltas, fietsband leeg laten lopen.

Pesten door afpersing

Dwingen om geld of spullen af te geven, dwingen om iets voor de pesters te doen: snoep of geld meenemen.

Digitaal pesten

Uitschelden via WhatsApp, e-mail, Facebook, enz. of foto's/filmpjes van iemand ongevraagd op internet zetten of rondsturen, opzettelijk een virus versturen, wachtwoorden hacken of openbaar maken, je digitaal voordoen als een ander en zo misbruik maken van verkregen informatie.

¹ Denk daarbij aan 'meidenclubjes' die soms bij toerbeurt kinderen niet tot de groep toelaten of daaruit verstoten, of aan groepsdeelname onwenselijke voorwaarden verbinden. In dergelijke gevallen is er sprake van machtsmisbruik, maar misschien zou je het niet direct onder 'pesten' scharen.

2.3. Hoe kun je pesten signaleren?

Het is belangrijk dat leerkrachten en ouders alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

- Een kind kan zelf aangeven dat hij bepaalde (hierboven genoemde) gedragingen van anderen niet leuk vindt en dat de ander moet stoppen. Niet altijd geeft een kind dit zelf direct aan. Leerkrachten (en ouders) dienen oog te hebben voor minder directe signalen die kunnen duiden op pesten.

Ook minder directe signalen² kunnen op pesten duiden:

- Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht gaan staan.
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- Niet naar buiten willen op school.
- Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen.
- Andere kinderen reageren geregeld negatief op een fout of een idee van een bepaald kind.

2.4. Wat kunnen oorzaken van pestgedrag zijn?

Te denken valt onder meer aan:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

3. Preventieve aanpak binnen de school

3.1. Methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling 'Leefstijl'

Op onze school gebruiken we voor de sociaal-emotionele ontwikkeling de methode Leefstijl. Met behulp van deze methode wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen van groep 1 t/m 8 op preventieve wijze gestimuleerd.

Leefstijl maak leerlingen sociaal en emotioneel vaardiger, vergroot het invoelend vermogen en ondersteunt een gezonde ontwikkeling.

Leefstijl leert leerlingen te leren omgaan met frustratie en stress, te leren van fouten en inzicht te krijgen in je sterke en zwakke kanten, met de bedoeling om de zwakke kanten te versterken en optimaal gebruik te maken van de sterke kanten. Het bevorderen van positieve groepsrelaties speelt vanaf het begin tot het eind in de leefstijllessen een belangrijke rol. Er is aandacht voor het afvoeren van spanning door afkoelingsstrategieën en het geven van ik-boodschappen, waarmee zonder agressie duidelijk gemaakt kan worden wat iemand dwarszit. Leefstijl laat leerlingen ervaren dat positief sociaal gedrag loont.

In de leefstijllessen ligt de nadruk op samenwerken en elkaar ondersteunen om verder te komen. Het streven is win-win situaties te creëren voor alle betrokken partijen.

² Deze signalen kunnen echter ook voorkomen bij andere problemen, dus is het zaak goed uit te zoeken waar de basis van deze signalen ligt.

Tijdens de leefstijllessen ligt de nadruk zowel op de leerling zelf als zijn relatie met anderen. Vrienden maken en houden, maar ook nee zeggen tegen groepsdruk maakt leerlingen weerbaarder tegen een negatieve invloed van leeftijdsgenoten.

Kinderen beginnen al jong met het ontwikkelen van sociaal-emotionele vaardigheden. Het is belangrijk dat onze leerlingen zich bewust worden van de normen en waarden in de maatschappij. Dit leren ze niet op een theoretische manier, maar in de praktijk.

Samen met klasgenoten doen leerlingen allerlei activiteiten en opdrachten die het besef van "goed met elkaar omgaan" versterken.

Zo ontdekken ze wat ze belangrijk, goed en niet goed vinden. De volgende essentiële stap is dat leerlingen zich ook daadwerkelijk naar die waarden gaan gedragen. Zo worden de waarde bestendigd en raken ze verankerd in de persoonlijkheid.

Het programma van Leefstijl

Het programma bevat voor ieder leerjaar 6 thema's. Ieder thema bestaat uit 4 lessen. De hele school werkt gelijktijdig aan hetzelfde thema.

De thema's zijn:

- De groep? dat zijn wij!
- De groep, dat zijn wij! (over sfeer in de groep)
- Praten en luisteren (over communicatie)
- Ken je dat gevoel? (over gevoelens)
- Ik vertrouw op mij (over zelfvertrouwen)
- Iedereen anders, allemaal gelijk (over diversiteit)
- Lekker gezond (gezondheidsvaardigheden staan centraal).

3.2. Algemene regels en afspraken over ongewenst gedrag

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar (eenmalig) pesten, gelden de volgende afspraken:

Stap 1: Er eerst zelf (samen) uitkomen: De leerling probeert eerst zelf uit de ongewenste situatie te komen, waarbij de leerling duidelijk aangeeft wat hij wil (stop, hou ermee op, ik vind het niet leuk).

Stap 2: Op het moment dat een leerling er niet uitkomt, moet hij het probleem aan de leerkracht voorleggen. Het is knap als hij dat doet.

Stap 3: De leerkracht gaat met beide (of meer) leerlingen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie/pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Als stap 1 t/m 3 niet het gewenste effect hebben, wordt stap 4 uitgevoerd. De aanpak hiervan is te lezen in hoofdstuk 4, curatieve aanpak.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Hoe eerder ongewenst gedrag gesignaleerd wordt, hoe beter pesten voorkomen kan worden.

Op school nemen leerkrachten en directie hun verantwoordelijkheid en bespreken de problematiek met ouders.

Wij vinden het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (én de ouders thuis) van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar verschil van inzicht/mening niet leidt tot ruzies die met geweld worden "opgelost", maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd.

3.3. Leerlingvolgsysteem sociaal-emotionele ontwikkeling ZIEN!

In het programma ZIEN! wordt het kind vanaf groep 1 op sociaal-emotioneel functioneren systematisch in kaart gebracht. ZIEN! helpt de leerkracht om het gedrag van de groep en het kind te begrijpen en geeft inzicht in eventuele ondersteunings-vragen.

De observatielijsten van ZIEN! worden 2 x per jaar door de leerkrachten ingevuld. De vragenlijst heeft betrekking op betrokkenheid, welbevinden, sociaal initiatief, sociale flexibiliteit, sociale autonomie, impulsbeheersing en inlevingsvermogen.

ZIEN! geeft aan de leerkrachten handelingsuggesties die o.a. gekoppeld zijn aan de methode Leefstijl voor begeleiding van de groep en/of het individuele kind. De leerkrachten analyseren de uitkomsten uit de observatielijsten met behulp van de analyse groepsprofiel en bespreekt dit met de intern begeleider. In deze bespreking bepalen zij welke acties ingezet gaan worden.

In maart vullen de leerlingen uit groep 5 t/m 8 de leerlingvragenlijsten in die horen bij ZIEN!. Deze vragenlijsten hebben betrekking op leer- en leefklimaat en veiligheidsbeleving. Op deze manier wordt het beeld van de sociaal-emotionele ontwikkeling van iedere leerling nog completer.

4. Curatieve acties van de school

4.1. De aanpak van pestgedrag

We zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, de meelopers en de zwijgende groep), leerkrachten en ouders.

Als pesten zich voordoet, is het belangrijk dat leerkrachten (in samenwerking met ouders) dit signaleren en duidelijk stelling nemen. Wanneer blijkt dat alle inspanningen³ niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd, willen we als school een directe aanpak toepassen, namelijk stap 4.

Stap 4:

Bij herhaaldelijk pestgedrag van een leerling neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek. De leerkracht draagt de kinderen over aan de intern begeleider. De betrokken kinderen vullen samen met de intern begeleider de vragenlijsten behorende bij 'Het pestbriefje' in. De ouders worden telefonisch op de hoogte gebracht en krijgen een ouderbrief. De ouders wordt gevraagd 'het pestbriefje' van hun kind te lezen en te ondertekenen en te retourneren naar school.

³ Zie algemene regels en afspraken over ongewenst gedrag blz.4

Een mogelijke interventie is het 'pauzebriefje'. Dit 'pauzebriefje' wordt ingezet als de pesterijen vooral tijdens de pauze plaatsvinden. De 'pester' krijgt een week lang een 'pauzebriefje' om zijn gedrag te reguleren. De gepeste leerling krijgt ook een 'pauzebriefje' om hem bewust te maken van de aanpak.

Als stap 4 in werking gezet wordt, valt dit onder de verantwoordelijkheid van de intern begeleider en/of directie.

Ook kan gewerkt worden met een contract gericht op gedrag, dat door de leerlingen samen wordt opgesteld en waar zij zich beiden aan conformeren.

In het leerlingdossier worden de vragenlijsten, brieven met handtekening, eventuele afspraken en maatregelen genoteerd. Tevens wordt daar vermeld wanneer en hoe wordt bepaald of de maatregelen effect hebben.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals experts vanuit het jeugd en gezinsteam of steunpunt gedrag. In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd⁴ worden.

Samenwerking tussen school en ouders vinden wij van groot belang. Daarom willen we ouders graag meenemen in het proces. Dit betekent dat we ouders op de hoogte stellen van de problematiek en informeren we ouders over de te volgen interventie. We sluiten het proces af met een evaluatie waarvan ouders ook op de hoogte worden gebracht.

4.2. Aanpak voor de groep

Naast 'het pestbriefje' waarbij pester en gepeste(n) betrokken zijn, zijn de volgende maatregelen voor de rest van de groep denkbaar:

- Begeleiding van de groep die meeloopt met de pester
We maken het probleem bespreekbaar in de groep (klas en/of de groep die pest). We bespreken de rol van de meelopers als verergerende factor. We wijzen kinderen op hun eigen verantwoordelijkheid als medeleerling en stimuleren kinderen een eigen onafhankelijk standpunt in te nemen. We laten inzien wat het effect van het pestgedrag is voor de gepeste en de sfeer in de groep.
- Begeleiding van het zwijgende deel van de groep
Deze groep leerlingen wordt betrokken bij het oplossen van het pestprobleem. Dit gebeurt door:
Met de leerlingen te praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
Met de leerlingen te overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

⁴ Volgens protocol 'schorping of verwijdering'

4.3. Adviezen aan ouders

- **Ouders van gepeste kinderen**

Blijf in gesprek met uw kind.

Bedenk samen een plan van aanpak; met een duidelijke 'taakafbakening' wat het kind zelf gaat proberen en waarmee u en/of leerkracht(en) gaan helpen.

Pesten op school kunt u het best direct met de groepsleerkracht bespreken.

Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden.

Geef zelf het goede voorbeeld.

Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.

Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten kan komen.

Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten. Uw grenzen en ook die van school. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school.

Bij pestgedrag dat buiten school plaatsvindt, is het belangrijk om contact te zoeken met het pestende kind en zijn ouders. Het is wenselijk om de leerkracht van dit pestgedrag op de hoogte te stellen.

- **Ouders van kinderen die pesten**

Neem het probleem serieus.

Probeer blijvend een open dialoog met je kind aan te gaan, zodat je een vinger aan de pols kunt houden en de ontwikkeling kunt volgen.

Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.

Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet.

Besteed extra aandacht aan uw kind.

Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.

Geef zelf het goede voorbeeld.

Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind.

Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

- **Alle ouders**

Neem (ouders van) gepeste kinderen serieus.

Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.

Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem en beloon het goede gedrag.

Geef zelf het goede voorbeeld.

Leer uw kind om (op een goede manier) voor anderen op te komen.

Leer uw kind om (op een goede manier) voor zichzelf op te komen.

4.4. Sites

Hieronder volgen een aantal sites waarop informatie over pesten te vinden is of waar men terecht kan met vragen over het onderwerp pesten. Bij het jeugd en gezinsteam zijn professionals betrokken die ook ondersteuning kunnen bieden.

www.jeugdengezinsteams.nl jeugd en gezinsteam Holland Rijnland

www.pestweb.nl

'PESTBRIEFJE' vragenlijst I

Vragenlijst voor de gepeste leerling

Vul dit briefje eerlijk in.

Naam: _____ Groep: _____
Leerkracht: _____

Door wie word je gepest? _____

Hoe word je gepest? Uitschelden / uitschelden / je mag niet meedoen / leugens over je vertellen / spullen afpakken of kapot maken / bedreigen of bang maken / lelijke dingen zeggen / aanraken of beetpakken / duwen / schoppen / slaan / anders _____

Waarmee word je gepest? _____

Waar word je gepest? In de klas / in de school / op het plein / buiten school

Wanneer word je gepest? Voor schooltijd / tijdens de les / in de pauze / na schooltijd

Wie pest jou het ergst? _____

Wie is de baas/leider bij het pesten? _____

Wat was jouw reactie? _____

Wie helpt jou? _____

Wie is jouw vriend(in)? _____

Aan wie heb je verteld dat je gepest wordt? _____

Is er goed naar jou geluisterd? _____

Heb je een tip gekregen? _____

Heb je thuis verteld dat je wordt gepest? _____

Wat is je gevoel? _____

Zijn er spullen afgepakt of kapot gemaakt? _____

Wat moet er met de pester gebeuren? _____

Heb jezelf wel eens gepest? _____

Ik heb eerlijk antwoord gegeven zonder iets te verzinnen.

Datum: _____ Handtekening kind : _____

Handtekening ouder:

'PESTBRIEFJE' OUDERBRIEF I

Ouderbrief voor ouder(s)/verzorger(s) van de gepeste leerling

Aan de ouder(s) / verzorger(s) van _____

Telefonisch bent u op de hoogte gesteld van het feit dat uw kind op school wordt gepest.

Uw kind heeft hiervoor de vragenlijst 'Pestbriefje I' ingevuld.

Met het 'Pestbriefje' willen wij laten merken dat pesten op onze school niet is toegestaan.

Wij streven naar een veilige, vertrouwde en een plezierige leeromgeving, voor al onze leerlingen. Incidenten als deze kunnen wij niet voorkomen, maar wij zullen er alles aan doen om dit te stoppen. Uw hulp kunnen wij hierbij niet missen.

Wilt u zo vriendelijk zijn de vragenlijst van uw kind te lezen en te ondertekenen en op de eerstvolgende schooldag in te (laten) leveren?

Ook de pester heeft een vragenlijst 'Pestbriefje' ingevuld en ook zijn/haar ouder(s) zijn op de hoogte gebracht.

We streven ernaar om met beide leerlingen het protocol op zorgvuldige wijze te doorlopen. Na de evaluatie zullen wij u weer informeren.

Heeft u nog behoefte aan een gesprek of verdere informatie, dan kunt u met mij contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Christien Oskam

'PESTBRIEFJE' vragenlijst II

Vragenlijst voor de pestende leerling

Vul dit briefje eerlijk in.

Naam: _____ Groep: _____

Leerkracht: _____

Pesten is op onze school niet toegestaan. Toch wordt er gezegd dat jij een pester bent. Met de volgende vragen willen we ook van jou weten wat er aan de hand is.

Heb je vragenlijst I gelezen? _____

Staan er dingen in die waar zijn? _____

Staan er dingen in die niet waar zijn? _____

Waarom pest je juist dit kind? _____

Is er iemand die mee pest? _____

Zo ja, wie? _____

Wie is de ergste pester? _____

Zijn dit jouw vrienden of vriendinnen? _____

Je weet dat pesten niet mag. Waarom doe je het dan toch? Ik vind het leuk / Ik vind het stoer / Het geeft mij een gevoel van macht / Ik wil de baas zijn / omdat _____

Hoe kunnen we het pesten stoppen? _____

Wil jij helpen om het pesten te stoppen? _____

In vragenlijst I heb je kunnen lezen hoe het kind dat gepest wordt zich voelt. Kun jij hier opschrijven wat hij/zij voelt. _____

Is dit de eerste keer dat je deze vragenlijst invult? _____

Ik heb eerlijk antwoord gegeven zonder iets te verzinnen.

Datum: _____

Handtekening kind: _____

Handtekening ouder:

'PESTBRIEFJE' OUDERBRIEF II

Ouderbrief voor ouder(s)/verzorger(s) van de pestende leerling

Aan de ouder(s) / verzorger(s) van

Telefonisch bent u op de hoogte gesteld van het feit dat uw kind op school pest.

Uw kind heeft hiervoor de vragenlijst 'Pestbriefje II' ingevuld.

Met het 'Pestbriefje' willen wij laten merken dat pesten op onze school niet is toegestaan.

Wij streven naar een veilige, vertrouwde en een plezierige leeromgeving, voor al onze leerlingen. Incidenten als deze kunnen wij niet voorkomen, maar wij zullen er alles aan doen om dit te stoppen. Uw hulp kunnen wij hierbij niet missen.

Wilt u zo vriendelijk zijn de vragenlijst van uw kind te lezen en te ondertekenen en op de eerstvolgende schooldag in te (laten) leveren?

Ook het kind dat gepest wordt heeft een vragenlijst 'Pestbriefje I' ingevuld en ook zijn/haar ouder(s) zijn op de hoogte gebracht.

We streven ernaar om met beide leerlingen het protocol op zorgvuldige wijze te doorlopen. Na de evaluatie zullen wij u weer informeren.

Heeft u nog behoefte aan een gesprek of verdere informatie, dan kunt u met mij contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Christien Oskam

Pauzekaartje

Naam:

Groep:

Datum	Begin	Eind
maandag		
dinsdag		
woensdag		
donderdag		
vrijdag		

Pauzekaartje

Naam:

Groep:

Datum	Begin	Eind
maandag		
dinsdag		
woensdag		
donderdag		
vrijdag		